

๔. ดำเนินมาตรฐานการรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรผ่านกลไกและเครื่องมือของรัฐให้มีประสิทธิภาพและเร่งสร้างระบบประกันความเสี่ยงทางการเกษตร ทั้งระบบประกันความเสี่ยงราคาพืชผลผ่านกลไกตลาดซื้อขายล่วงหน้า สินค้าเกษตร และระบบประกันพืชผลอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรให้มีความมั่นคงทางรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงครอบครัว

๕. เร่งรัดและพัฒนาตลาดและระบบการกระจายสินค้าของสินค้าเกษตรและสินค้าชุมชน เพื่อกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศและการส่งออก เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้มีตลาดรองรับสินค้าทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้น

๖. จัดตั้งสภาเกษตรกรแห่งชาติ เพื่อให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะนโยบายและวางแผนพัฒนาการเกษตรอย่างเป็นระบบ และมีระบบการคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกร รวมทั้งพัฒนาความเข้มแข็งของเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน

๗. ให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี ๑๕ ปี โดยสนับสนุนตำราในวิชาหลักให้กับทุกโรงเรียน จัดให้มีชุดนักเรียนและอุปกรณ์การเรียนฟรี รวมทั้งสนับสนุนค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพื่อชดเชยรายการต่างๆ ที่โรงเรียนเก็บจากผู้ปกครอง เป็นการลดช่องว่างความเสมอภาคทางเพศได้มากขึ้นเมื่อรัฐบาลให้โอกาสประชาชนได้รับการศึกษาฟรี เด็กผู้หญิงก็มีโอกาสได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น

๘. กำกับดูแลราคาสินค้าอุปโภค บริโภคและบริการที่มีความจำเป็นต่อการครองชีพ ให้มีราคาที่เป็นธรรม ดำเนินการมาตรการลดภาระค่าครองชีพของประชาชนในการเดินทาง ก๊าซหุงต้ม การบริการด้านสาธารณสุข โภค ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจบนหลักของการประหยัด

แนวทางในการดำเนินงาน

๑. จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับความยากจนที่แยกเพศ เพื่อช่วยให้ผู้วางแผนกำหนดนโยบายมาตรการและโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน สามารถประเมินระดับปัญหาความยากจนที่แตกต่างของผู้หญิงและผู้ชาย ศึกษาหาข้อมูลรายละเอียดเพิ่มขึ้นและวางแนวทางแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

๒. ในการกำหนดนโยบายแผนงานต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนจะต้องมีการวิเคราะห์โดยมีมิติหญิงชายในทุกขั้นตอนเพื่อให้ผู้หญิงได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียม เพื่อช่วยให้เห็นความเหลื่อมล้ำทางเพศในปัญหาความยากจน

สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย
สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๒๕๕ ถนนราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๓๐๖ ๘๗๖๓-๖๗ โทรสาร ๐ ๒๓๐๖ ๘๗๕๓

สตรีกับความยากจน

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
Website: <http://www.women-family.go.th>
Website: <http://www.gender.go.th>

สตรีกับความยากจน

“ผู้หญิง” มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในหลายๆ ด้านท่ามกลางการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า ในปัจจุบันพบว่ายังมีผู้หญิงอีกจำนวนมากที่ยังด้อยโอกาสด้านต่างๆ ทำให้ต้องเผชิญกับความยากจนโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้

ความยากจน เป็นปัญหาสังคมที่สำคัญ เนื่องจากบั่นทอนความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน โดยเฉพาะผู้หญิง ความยากจนเกี่ยวข้องกับการขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการต่าง ๆ อาทิ สินเชื่อ ที่ดิน ทรัพย์สิน การศึกษาและการพัฒนาทักษะต่างๆ รวมทั้งการขาดโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ การทำงานสวัสดิการต่าง ๆ การมีภาระในการเลี้ยงดูครอบครัวที่มีขนาดใหญ่ รวมทั้งประเพณีปฏิบัติดั้งเดิมที่เป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจ ปัจจัยหลายประการที่มีผลต่อความยากจนของผู้หญิง ได้แก่ รายได้ที่ไม่เท่าเทียมกัน สภาวะการจ้างงาน การทำงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ภาระหนี้สิน การเป็นหัวหน้าครัวเรือน และผู้หญิงในชนบทที่ถูกละเลย ความเสมอภาคทางเพศจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการขจัดปัญหาความยากจนในผู้หญิงได้

สถานการณ์ในประเทศไทย

ในปัจจุบันผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะเป็นหัวหน้าครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น โดยรับภาระเลี้ยงดูเด็กและผู้สูงอายุเพียงลำพัง การที่ครัวเรือนไทยมีขนาดเล็กลงและมีแนวโน้มที่จะเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น อันเป็นผลมาจากการย้ายถิ่นไปทำงานของสมาชิกในครอบครัว การหย่าร้างหรือการตั้งครุภรรยาและลูกสามีหรือฝ่ายชายทอดทิ้ง รวมถึงการที่ผู้หญิงอยู่เป็นโสดเพิ่มขึ้น

ข้อมูลในภาพรวมของประเทศไทยในปี ๒๕๕๐ สัดส่วนประชากรยากจนลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ ๑๔.๙๓ ในปี ๒๕๔๕ เหลือเพียงร้อยละ ๘.๔๘ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนประชากรยากจนสูงสุดถึงร้อยละ ๑๓.๐๕ รองลงมาเป็นภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง และกรุงเทพมหานคร ซึ่งในจำนวนนี้ประชากรหญิงมีความยากจนน้อยกว่าประชากรชาย แต่ผู้หญิงในกรุงเทพมหานครมีความยากจนมากกว่าผู้ชาย (ร้อยละ ๑.๒๐ และร้อยละ ๑.๐๐) ทำจังหวัดที่มีสัดส่วนผู้หญิงยากจนสูงสุดคือ แม่ฮ่องสอนร้อยละ ๖๔.๐๐ ศรีสะเกษร้อยละ ๒๘.๒๑ บุรีรัมย์ร้อยละ ๒๒.๓๑ น่านร้อยละ ๒๐.๙๖ และปัตตานีร้อยละ ๒๐.๒๑ ในการเป็นหัวหน้าครัวเรือน พบว่าผู้หญิงเป็นหัวหน้าครัวเรือนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากปี ๒๕๔๖ มีผู้หญิงเป็นหัวหน้าครัวเรือนร้อยละ ๒๖.๘ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓๑.๐๐ ในปี ๒๕๕๐

ปี ๒๕๕๐ ครัวเรือนในประเทศไทยมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากเดือนละ ๑๔,๙๖๓ บาท ในปี ๒๕๔๗ เป็น ๑๘,๖๖๐ บาท ในปี ๒๕๕๐ ครัวเรือนที่มีหัวหน้าเป็นผู้หญิงมีรายได้เฉลี่ยสูงขึ้นจาก ๑๒,๙๘๗ บาท ในปี ๒๕๔๗ เป็น ๑๗,๐๓๙ บาท ในปี ๒๕๕๐ อย่างไรก็ตามหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นผู้หญิงยังมีรายได้น้อยกว่าครอบครัวที่มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นผู้ชาย

นโยบายและมาตรการด้านสตรีกับความยากจน

นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ถึงแม้จะไม่ได้ชี้เฉพาะไปที่ผู้หญิงโดยตรง แต่อย่างน้อยที่สุดก็สามารถช่วยบรรเทาปัญหาความยากจนของผู้หญิงและเอื้ออำนวยให้ผู้หญิงมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรในการผลิตและการบริการสาธารณะ เช่น

๑. แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะสั้นภาคเกษตร การสร้างงานและรายได้ในชนบท ซึ่งเป็นการช่วยเหลือประชาชนและผู้หญิงในชนบทให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้นซึ่งจะสามารถดูแลตนเองและครอบครัวและให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๒. การสร้างหลักประกันด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพหรือไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ โดยจัดสรรเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปที่แสดงความจำเป็นโดยการขอขึ้นทะเบียนเพื่อขอรับการสงเคราะห์ รวมทั้งขยายเขตแดนให้กู้ยืมจากกองทุนผู้สูงอายุเป็น ๓๐,๐๐๐ บาทต่อราย ซึ่งเป็นการช่วยเหลือผู้สูงอายุหญิงที่อยู่ตามลำพังได้ระดับหนึ่ง

๓. การจัดตั้งกองทุนเศรษฐกิจพอเพียงและจัดสรรเงินเพิ่มเติมให้จากวงเงินที่เคยจัดสรรให้เดิม เพื่อช่วยเหลือสมาชิกและผู้หญิงที่ขาดแคลนรายได้

